

РИНОК ВУГЛЕЦЮ З ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Лакида П. І.¹, доктор сільськогосподарських наук,

Матушевич Н. П.², кандидат економічних наук,

Шуст О. І.¹, магістр

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України,

²ДП «Ліси України»

lakyda@nubip.edu.ua

Стривоженість людського соціуму щодо наслідків глобальної зміни клімату спрямовує його на пошук механізмів протидії цьому явищу, а в крайньому випадку – пом'якшенню. Загальновідомо, що основними поглиначами вуглекислого газу (CO₂) є біота океану та наземна зелена рослинність. Особливу роль у процесах поглинання вуглецю та його довготермінового накопичення відіграють лісові екосистеми. Саме для стимулювання залучення лісів до процесу поглинання CO₂ опрацьовані економічні механізми ринку вуглецю [1].

Ринок вуглецю з лісових екосистем – це частина глобального ринку вуглецевих кредитів, у якій природні лісові екосистеми використовуються для поглинання вуглекислого газу з атмосфери та компенсації викидів парникових газів. Такий ринок базується на концепції «вуглецевих поглиначів» – здатності лісів зв'язувати вуглець через фотосинтез.

Ринкові механізми торгівлі CO₂ побудовані на вуглецевих кредитах. Це одиниці вимірювання скорочення або зменшення викидів парникових газів. Один вуглецевий кредит дорівнює одній тонні CO₂, яка не потрапила в атмосферу або була поглинута.

Практика торгівлі вуглецевими кредитами передбачає три основні механізми їх залучення:

1. Збереження існуючих лісів (*REDD+*). Механізм, що дозволяє країнам отримувати фінансування за збереження тропічних лісів, які в результаті інтенсивного лісокористування могли б бути вирубані. Поширена у країнах екваторіальної зони.

2. Лісорозведення (*Afforestation*). Висаджування нових лісів на деградованих сільськогосподарських землях або пустирних територіях, які як мінімум 10+ років не були лісом.

3. Поліпшене управління лісами (*Improved Forest Management, IFM*). Підхід до ведення лісового господарства, який спрямований на оптимізацію екологічних, соціальних та економічних

функцій лісів з довгостроковою перспективою, який сприяє збільшенню поглинання вуглецю.

Торгівля вуглецевими кредитами здійснюється на двох типах глобальних ринків: а) добровільний вуглецевий ринок (*Voluntary Carbon Market, VCM*), у межах якого компанії, організації чи окремі особи добровільно купують або продають вуглецеві кредити з метою компенсації своїх викидів парникових газів; б) регульовані ринки вуглецю (*Compliance Carbon Markets*), це державні або міжнародні системи, створені урядами або наднаціональними органами, де учасники зобов'язані дотримуватися встановлених лімітів на викиди парникових газів. На відміну від добровільного ринку, участь у таких ринках є обов'язковою для певних секторів економіки.

Щоб кредити були визнані на ринку, проекти проходять верифікацію за міжнародними стандартами (*Verra (VCS) – Verified Carbon Standard, Gold Standard, Climate Action Reserve* та інші).

Реалізація вуглецевого проекту зазвичай складає шість основних етапів, а саме:

1. Вибір стандарту верифікації проекту в залежності від його типу (*REDD+*, заліснення, поліпшене лісоуправління тощо).

2. Розробка необхідної проєктної документації.

3. Реєстрація проекту в обраному стандарті (наприклад, *Verra* – через *Verra Registry*).

4. Незалежна верифікація (валідація) сторонньою верифікаційною організацією, яка перевіряє достовірність даних, відповідність стандарту та уникнення подвійного обліку.

5. Випуск кредитів, які можна продавати компаніям (для компенсації викидів), залишити для кліматичних зобов'язань або використовувати в міждержавних угодах (наприклад, в рамках Статті 6 Паризької угоди).

6. Моніторинг і повторна верифікація. Проєкти повинні регулярно оновлювати дані, звіти, проходити повторну верифікацію. Це гарантує, що вуглецеві скорочення реальні та стабільні.

Україна має потенціал для участі в ринку вуглецевих кредитів через: а) заліснення деградованих земель; б) поліпшення системи лісоуправління. Вихід на ринок України міжнародних організацій *The Generation Forest* та *Ecobase* сприятиме цьому процесу.

Список використаних джерел

1. Соловій, І. & Панчишин, Я. (2024). Кліматичне фінансування і ринки вуглецю: можливості та перешкоди для поєднання інструментів. *Економічний простір*, (191), 390-395. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-66>.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025